พฤติกรรมการบริโภคสีเขียว และมาตรการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

GREEN CONSUMPTION BEHAVIOR AND MEASURES TO PROMOTE GREEN CONSUMPTION BEHAVIOR OF THE STUDENTS AT PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY

***นภารัตน์ ไวยเจริญ*[1]*, *ซัมซู สาอุ*[2], *จิระวัฒน์ ตันสกุล*[3], *สมทิพย์ ด่านธีรวนิชย์*[4]**

***Naprarath Waijarean*[1]*, *Samsoo Sa-u*[2], *Jirawat Tansakul*[3], *Somtip Danteravanich*[4]**

[1]*คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*

[1]*Faculty of Science and Technology, Prince of Songkla University.*

[2]*คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*

[2]*Faculty of Islamic Sciences, Prince of Songkla University.*

[3]*คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*

[3]*Faculty of Education, Prince of Songkla University.*

[4]*คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*

[4]*Faculty of Science and Industrial Technology, Prince of Songkla University.*

**Corresponding author, e-mail: naparat.w@psu.ac.th*

***Received:** 25 August 2021; **Revised:** 14 June 2022; **Accepted:** 23 June 2022*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ การรับรู้และพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว 2) ศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว 3) คำนวณการลดการปลดปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์จากการมีพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา และการดำเนินการของมหาวิทยาลัย 4) เสนอแนะมาตรการในการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ และมีพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวภายใต้การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ประชากรที่ศึกษาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทั้ง 5 วิทยาเขต กำหนดขนาดด้วยโปรแกรม G*Power ได้จำนวน 243 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบวัดการรับรู้ และแบบวัดพฤติกรรม มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.75 0.76 และ 0.84 และใช้โปรแกรมการคำนวณการปลดปล่อยคาร์บอนฟุตพริ้นท์ รวมถึงการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.50 จากคะแนนเต็ม 18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75 มีการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวผ่านทางคำบอกเล่าจากคณาอาจารย์ ร้อยละ 77.00 จากการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยสีเขียว การอนุรักษ์พลังงาน คิดเป็นร้อยละ 68.30 จากป้ายประกาศการรณรงค์ ร้อยละ 67.5 และจากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ร้อยละ 47.3 สำหรับพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษามีพฤติกรรมการปิดก๊อกน้ำที่รั่วไหลและหลังใช้งานเสร็จมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.49 รองลงมามีพฤติกรรมการทำความสะอาดผักและผลไม้ก่อนการบริโภคมีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 4.45 และพฤติกรรมการถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และมีภาพรวมพฤติกรรมการพูดคุย การโพสต์ แชร์ และการร่วมปิดป้ายรณรงค์ในด้านต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้ พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความรู้และการรับรู้การบริโภคสีเขียวมีความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวได้ร้อยละ 2.2 โดยความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียวเป็นตัวแปรพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวในชีวิตประจำวันของนักศึกษาพบปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในแต่ละพฤติกรรมต่อคนเฉลี่ย 4.18 tCO_2e/ปี ซึ่งในด้านการใช้พลังงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 1.97 tCO_2e/ปี ดังนั้น ควรเน้นมาตรการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียวควรคู่กับการกระตุ้นการเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ตลอดจนสร้างการรับรู้ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร การผลักดันในเชิงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้นจนถึงระดับปฏิบัติการ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คทุกรูปแบบ เน้นการใช้ออนไลน์ผ่านสื่อที่เข้าถึงตัวบุคคลได้ง่าย เพื่อกระตุ้นการรับรู้ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมส่วนบุคคลที่สามารถรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: พฤติกรรมการบริโภคสีเขียว การรับรู้ การปลดปล่อยคาร์บอนฟุตพริ้นท์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Abstract

This study was aimed (1) to examine the students' perception and their green consumption behavior, (2) to investigate the factors influencing green consumption habits, (3) to evaluate the reduction value of carbon dioxide emissions from the student's green consumption behavior and from the university's policy, and (4) to propose the measures to increase the students' awareness and behavior of the green consumption according to the university's policy. The population included 243 students from all five campuses of Prince of Songkla University using stratified random sampling. The instruments employed in the study were a test, a perception test, a behavioral assessment test with the precision rate of 0.75, 0.76 and 0.84, the evaluation program on carbon footprint emission, and group discussion analysis. The findings revealed that the average level of the student's green consumption perception was at 13.50. It was also found that 77% of the students perceived the green consumption knowledge from their lecturers by attending several campaigns such as Green University. The other channels of gaining knowledge were 68.30% from energy saving, 67.5% from the campaign banners, and 47.3% from the university website. In addition, the students' green consumption behavior was found at a high level which turning off the tap after use was ranked at the highest level ($\overline{X}$ = 4.49), followed by cleaning vegetables ($\overline{X}$ = 4.45) and unplugging equipment after use ($\overline{X}$ = 4.45), and overall, the behavior of talking, posting, sharing and participating in campaigning banners in various activities were revealed at the lowest average. The students' green consumption behavior was shown to be statistically significant (p = 0.01) and predictably (2.20%) related to their green consumption knowledge, making it a predictable factor with a statistical significance of. 0.05. In terms of carbon emission from the students' green consumption behavior, it was found the average amount per person was at 4.18 tCO_2e/year, which the highest average was at 1.97 tCO_2e/year. As a result,

it is recommended that the university should initially emphasize on educating students about green consumption, stimulating the selection of campaigning media which suitable for the student's lifestyle, and raising awareness on green consumption starting at the executive level. It is also suggested that the concrete measures and practical policies on green consumption be implemented at the operational level, the social media campaigns be increased, and the online communication channels be used to approach individuals in order to increase the awareness and to change the individual behavior in terms of dealing with the environmental changes more effectively.

Keywords: Green Consumption Behavior, Perception, Carbon Footprint Emission, Prince of Songkla University

บทนำ

กระบวนการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล และการตัดไม้ทำลายป่าทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นสาเหตุสำคัญต่อการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการสะสมก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับที่รุนแรง เช่น ภาวะโลกร้อน การเกิดภัยพิบัติ การกัดเซาะชายฝั่ง และการเกิดโรคระบาด อีกทั้งส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตในโลกตามมา [1] เป็นที่ทราบกันดีถึงสถานการณ์ความรุนแรงที่มีสาเหตุสำคัญจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ประชาคมโลกจึงมีการรับรู้ ตื่นตัวและตระหนักถึงปัญหาที่กำลังเผชิญ มีการขับเคลื่อนและดำเนินงานภายใต้ข้อตกลง ให้ความร่วมมือและการแสดงความรับผิดชอบร่วมกัน เป็นที่มาของการลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) โดยมีเป้าหมายที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมของมนุษย์ให้ได้ร้อยละ 25 ในปี 2050 [2] เช่นเดียวกันในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้ร่วมประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครั้งที่ 21 (COP 21) ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส และถูกกำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่กำหนดให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม บนพื้นฐานของการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคทั้งการบริโภค อุปโภค และการบริการ เพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด และสนับสนุนการเติบโตคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีการขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้กรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals: SDGs) [2]

อนึ่ง กลไกสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้เกิดการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของประชาชนได้ นั่นคือ การบริโภคสีเขียว (Green consumption) ซึ่งหมายถึง การคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดกับสิ่งแวดล้อมจากการใช้หรือบริโภคสินค้า โดยพยายามให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และดำเนินการให้ครอบคลุม 4 มิติ คือ 1) การบริโภคอาหาร/สมุนไพร 2) การบริโภคพลังงานในชีวิตประจำวัน 3) การใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์โดยเน้นการใช้กระดาษ และ 4) การใช้น้ำ กลไกเหล่านี้เป็นกลไกที่ส่งผลให้เกิดการปลดปล่อยคาร์บอนต่ำ ลดการใช้ทรัพยากร และการใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพที่จะนำไปสู่วิถีชีวิตและสังคมที่มีความยั่งยืนได้ [3] ดังนั้น กลไกการสร้างการรับรู้และเรียนรู้ของสาธารณชน จึงมีความสำคัญโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่ต้องเติบโตและอยู่ในกระแสการบริโภคในปัจจุบัน เพื่อกระตุ้นให้สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความสำคัญของภาคใต้ ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมที่บูรณการเข้ากับการเรียนการสอน นโยบายที่สำคัญประการหนึ่งคือ การส่งเสริมการสร้างระบบ

นิเวศน์แวดล้อมในมิติมหาวิทยาลัยสีขาว/วิทยาเขตสีเขียว พัฒนาองค์กรที่มีการคำนึงถึงการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามแนวคิดของมหาวิทยาลัยยั่งยืน ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมายังพบจุดอ่อนด้านการกำหนดนโยบายที่ไม่ชัดเจน การดำเนินงานที่ไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่องและขาดระบบการติดตามตรวจสอบ อีกทั้งพบมีการใช้ทรัพยากรพลังงาน น้ำและกระดาษที่สิ้นเปลือง อันมาจากพฤติกรรมทางลบของผู้ที่เกี่ยวข้อง [4] ซึ่งในปี 2563 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวตามเกณฑ์ของ UI Green Metric World University Ranking ในลำดับที่ 650 [5] ดังนั้น เพื่อให้สามารถเลื่อนลำดับตามเกณฑ์การจัดลำดับที่สูงขึ้นและเพื่อให้การดำเนินงานลงสู่การปฏิบัติบรรลุเป้าหมายในการลดก๊าซเรือนกระจกบนแนวคิดของการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพคน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาของมหาวิทยาลัย หากนักศึกษามีการรับรู้ ตื่นตัว และมีความรู้ตระหนักถึงปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมแล้ว ก็จะสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกได้ และสามารถขยายผลออกสู่สังคมในวงกว้างได้มากขึ้น และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงกลไกทางสังคมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมบริโภคสีเขียว และมาตรการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อก่อให้เกิดการปรับตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ การรับรู้ และพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2. เพื่อศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3. เพื่อคำนวณการลดการปลดปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์จากการมีพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4. เพื่อเสนอแนะมาตรการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความรู้ การรับรู้ และพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวภายใต้การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทั้ง 5 วิทยาเขต ที่กำลังศึกษาในปี พ.ศ. 2563 จำนวนรวมทั้ง 5 วิทยาเขต เท่ากับ 41,732 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยโปรแกรม G*Power กำหนด Effect size = 0.15, α = 0.05, Power = 0.95, Number of predictors = 2 ได้ขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 107 คน แต่ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างเพิ่มขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมและเป็นตัวแทนของวิทยาเขต และคณะฯ โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ได้จำนวน 243 คน

2. การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ แบบวัดการรับรู้และแบบวัดพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว ในส่วนของความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียว ประกอบด้วยข้อคำถามถูกผิด 18 ข้อ การรับรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียว ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ข้อ และแบ่งระดับการรับรู้เป็น 3 ระดับ คือ ไม่ทราบ ทราบ และทราบเป็นอย่างดี และพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว ประกอบด้วยประเด็นคำถาม

พฤติกรรมด้านต่าง ๆ คลอบคลุม 4 ประเด็น คือ ด้านพลังงาน ด้านการใช้น้ำ ด้านอาหารและสมุนไพร และด้านการใช้วัสดุทางการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกระดาษ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาระดับพฤติกรรม ได้แก่ มากที่สุด = 5, มาก = 4, ปานกลาง = 3, น้อย = 2 และน้อยที่สุด = 1

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่าความตรง มีค่าระหว่าง 0.66-1.00 และนำไปทดลองเบื้องต้น (try out) กับนักศึกษาจำนวน 30 คน พบว่า แบบทดสอบมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.23-0.78 อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.33-0.98 ความเที่ยง 0.75 ส่วนแบบวัดการรับรู้ มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21-0.76 ความเที่ยง 0.76 สำหรับแบบพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว มีอาจจำแนก 0.26- 0.88 ความเที่ยง 0.84 และแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจจริยธรรมในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตามเลขที่หนังสือรับรอง psu.pn.1-009/63

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล มีการใช้แบบสอบถามแบบออนไลน์ Google form หนึ่งในบริการ Web application ของกลุ่ม Google Docs จากนั้นนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ความรู้ การรับรู้ และพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณ

สำหรับเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว [6] มีดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับพฤติกรรมมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมมาก ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมน้อย ค่าเฉลี่ย 0.50-1.49 หมายถึง ระดับพฤติกรรมน้อยที่สุด

5. การคำนวณพฤติกรรมการลดการปลดปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ของกลุ่มตัวอย่าง คลอบคลุมประเด็นการใช้พลังงาน การเดินทาง การบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม โดยใช้โปรแกรมการคำนวณการปลดปล่อยคาร์บอนฟุตพริ้นท์ ที่มีการพัฒนาแอพพลิเคชั่นโดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ระหว่างเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ถึง กันยายน พ.ศ. 2563

6. การเสนอแนะมาตรการในการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ เรียนรู้ และมีพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวภายใต้การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยใช้ข้อมูลที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ที่ได้จากผลการศึกษา

ผลการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว และมาตรการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 243 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.1 กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 93.4 มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.3 พักอาศัยภายในหอพักภายในมหาวิทยาลัย คิดเป็น ร้อยละ 57.6 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่เคยผ่านการเรียนในรายวิชาทางด้านสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 59.3 [7] ซึ่งผลการศึกษาแบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียว แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประเด็นที่ศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตราฐาน
ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เช่นข้อคำถาม การบริโภคสีเขียวมีเป้าหมายในการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติ ได้แก่ ภัยแล้ง น้ำท่วม สึนามิ และการกัดเซาะชายฝั่ง และ คาร์บอนฟรุตพริ้นท์ หมายถึง ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์แต่ละหน่วย ตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ เป็นต้น	13.50	2.68

ตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.50 (คะแนนเต็ม 18 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 75 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.68

1.2 การรับรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา ภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาเคยรับทราบว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และมีการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เช่น Green university, Green campus, Green office, การอนุรักษ์พลังงาน การใช้น้ำอย่างประหยัด การใช้ประโยชน์จากมูลฝอย การจัดการของเสียอันตรายในห้องปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 68.3 นักศึกษาเคยรับทราบว่ากิจกรรมต่าง ๆ หรือโครงการที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์กำลังดำเนินการ และ/หรือดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้วเกี่ยวข้องกับการบริโภคสีเขียว คิดเป็นร้อยละ 75.3 และนักศึกษาเคยรับทราบว่า การบริโภคสีเขียวเกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหาร/สมุนไพร พลังงาน การใช้กระดาษ และการใช้น้ำ คิดเป็นร้อยละ 60.9 ส่วนการรับทราบนโยบายการบริโภคสีเขียว ส่วนใหญ่จากคำบอกเล่าจากคณาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 77.00 [7]

1.3 พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวในภาพรวม

พฤติกรรมการบริโภคสีเขียว	Mean	S.D.	ความหมาย*
ด้านพลังงาน	**4.03**	**0.03**	**มาก**
1. การถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	4.37	0.05	มาก
2. การเปิด- ปิดเครื่องปรับอากาศในเวลาที่กำหนด	4.27	0.05	มาก
3. การเดินขึ้น-ลงบันไดแทนการใช้ลิฟต์โดยสาร	4.25	0.05	มาก
4. การใช้การเดิน/ จักรยานเดินทางมามหาวิทยาลัย	3.92	0.06	มาก
5. การใช้รถยนต์/รถจักรยานยนต์ส่วนตัวเดินทางมามหาวิทยาลัย	3.91	0.07	มาก
6. การใช้บริการรถพลังงานไฟฟ้ารับ- ส่งภายในมหาวิทยาลัย	3.91	0.06	มาก
7. การพูดคุย การโพสต์/แชร์ หารือ/การร่วมปิดป้ายรณรงค์ให้ประหยัดไฟฟ้า	3.89	0.05	มาก
ด้านการใช้น้ำและลดการเกิดน้ำเสีย	**4.05**	**0.03**	**มาก**
1. การปิดก๊อกน้ำที่รั่วไหลและหลังใช้งานเสร็จสิ้น	4.49	0.04	มาก
2. การอาบน้ำด้วยฝักบัวแทนการใช้ขันตักอาบ	4.34	0.04	มาก
3. การใช้น้ำอย่างประหยัด	4.33	0.04	มาก
4. ปิดน้ำระหว่างการแปรงฟัน ถูสบู่ และสระผม	4.30	0.04	มาก
5. การพูดคุย การโพสต์/แชร์ หารือ/การร่วมปิดป้ายรณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัด	3.75	0.05	มาก

พฤติกรรมการบริโภคสีเขียว	Mean	S.D.	ความหมาย*
ด้านอาหาร/สมุนไพร	**4.09**	**0.03**	**มาก**
1. การทำความสะอาดผักและผลไม้ก่อนการบริโภค	4.45	0.04	มาก
2. การเลือกซื้อผัก ผลไม้และอาหารปลอดสารพิษ	4.26	0.04	มาก
3. ซื้ออาหารที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	4.21	0.04	มาก
4. การเลือกบริโภคอาหารที่ผลิตในท้องถิ่นและตามฤดูกาล	4.12	0.04	มาก
5. การพูดคุย การโพสต์/แชร์ หารือ/การร่วมปิดป้ายรณรงค์การรับประทานอาหารปลอดสารพิษ	3.80	0.06	มาก
ด้านการใช้วัสดุทางการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกระดาษ	**4.08**	**0.04**	**มาก**
1. การแยกกระดาษที่ใช้แล้วหน้าเดียวเพื่อใช้ซ้ำ	4.27	0.04	มาก
2. การตรวจสอบความถูกต้องของชิ้นงานก่อนพิมพ์/สำเนา	4.26	0.04	มาก
3. มีการใช้ประโยชน์จากกระดาษที่ใช้งานแล้วในรูปแบบต่าง ๆ	4.25	0.04	มาก
4. การนำกระดาษใช้แล้ว 2 หน้ามาใช้ซ้ำ	4.24	0.05	มาก
5. การพูดคุย การโพสต์/แชร์ หารือ/การร่วมปิดป้ายรณรงค์การใช้กระดาษให้คุ้มค่ามากที่สุด	3.82	0.06	มาก
รวม	**4.06**	**0.03**	**มาก**

หมายเหตุ *การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยให้เกณฑ์การพิจารณาจากค่าอันตรภาคชั้น

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา มอ. โดยภาพรวมทั้งรายด้านและรายข้อมีพฤติกรรมในระดับมาก ดังนี้ ด้านพลังงาน ได้แก่ การถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ย 4.37 ด้านการใช้น้ำและลดการเกิดน้ำเสีย ได้แก่ การปิดก๊อกน้ำที่รั่วไหลและหลังใช้งานเสร็จสิ้น มีค่าเฉลี่ย 4.49 ด้านอาหาร/สมุนไพร ได้แก่ การทำความสะอาดผักและผลไม้ก่อนการบริโภค มีค่าเฉลี่ย 4.45 และด้านการใช้วัสดุทางการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกระดาษ ได้แก่ การแยกกระดาษที่ใช้แล้วหน้าเดียวเพื่อใช้ซ้ำ มีค่าเฉลี่ย 4.27

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างความรู้ การรับรู้ และพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว

หัวข้อ	ความรู้ การบริโภคสีเขียว	การรับรู้ การบริโภคสีเขียว	พฤติกรรม การบริโภคสีเขียว
ความรู้การบริโภคสีเขียว	-		
การรับรู้การบริโภคสีเขียว	0.239** (0.000)	-	
พฤติกรรมการบริโภคสีเขียว	0.165** (0.005)	0.095 (0.070)	-

หมายเหตุ **P<0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องการบริโภคสีเขียว และความรู้มีความสัมพันธ์กับการรับรู้การบริโภคสีเขียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 [7]

ผลการศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว

ปัจจัย	b	β	t-test	sig
ความรู้การบริโภคสีเขียว	0.031	0.150	2.298*	0.022
การรับรู้การบริโภคสีเขียว	0.083	0.059	0.904	0.367

ค่าคงที่ = 3.470, F = 3.761, Sig = 0.025, R = 0.174, R^2 = 0.030, Adjusted R^2 = 0.022 *P<0.05

ตารางที่ 4 พบว่า ความรู้การบริโภคสีเขียวและการรับรู้การบริโภคสีเขียวมีความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวได้ร้อยละ 2.20 โดยความรู้ในการบริโภคสีเขียวเป็นตัวแปรพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.5 ผลการคำนวณการลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในด้านการใช้พลังงาน การเดินทาง และการรับประทานอาหาร และเครื่องดื่ม แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการมีพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา

วิทยาเขต	*ปริมาณการปลดปล่อยรวมทุกกิจกรรม (tCO_2e/ปี)	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ด้านต่าง ๆ (tCO_2e/ปี)					
		การใช้พลังงาน	S.D.	การเดินทาง	S.D.	การรับประทานอาหารและเครื่องดื่ม	S.D.
หาดใหญ่	6.48	3.72	0.06	1.94	0.07	0.82	0.05
ปัตตานี	3.71	1.74	0.05	1.22	0.06	0.75	0.07
สุราษฎร์ธานี	3.96	2.01	0.04	1.52	0.05	0.43	0.08
ภูเก็ต	3.50	1.25	0.05	1.69	0.08	0.56	0.06
ตรัง	3.23	1.13	0.06	1.44	0.03	0.66	0.04
ค่าเฉลี่ย	**4.18**	**1.97**	**0.05**	**1.56**	**0.04**	**0.64**	**0.06**

หมายเหตุ *ค่าเฉลี่ยปริมาณการปลดปล่อยรวมทุกกิจกรรม ได้แก่ การใช้พลังงานไฟฟ้า การเดินทาง และการรับประทานอาหาร

ตารางที่ 5 พบว่า ปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในแต่ละพฤติกรรมต่อคนมีค่าเฉลี่ย 4.18 tCO_2e/ปี หากพิจารณาพฤติกรรมแต่ละด้าน พบกิจกรรมที่มีการปลดปล่อยก๊าซเรือนประจำเรียงตามลำดับ

จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการใช้พลังงานไฟฟ้ามีการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 1.97 tCO_2e/ปี 2) ด้านการเดินทางเฉลี่ย 1.56 tCO_2e/ปี และ 3) ด้านการรับประทานอาหารและเครื่องดื่มเฉลี่ย 0.64 tCO_2e/ปี และพบว่า วิทยาเขตหาดใหญ่มีการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากพฤติกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้ง 3 ด้านมากที่สุดเฉลี่ย 6.48 tCO_2e/ปี ส่วนวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี วิทยาเขตภูเก็ต และวิทยาเขตปัตตานี มีค่าเฉลี่ยการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกใกล้เคียงกันมากกว่า 3.50 tCO_2e/ปี และวิทยาเขตตรัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เฉลี่ย 3.23 tCO_2e/ปี ส่วนการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในแต่ละด้าน พบว่า วิทยาเขตหาดใหญ่มีการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้ามากที่สุดคือ 3.72 tCO_2e/ปี รองลงมาเป็นวิทยาเขตสุราษฎร์ธานีมีค่าเท่ากับ 2.01 tCO_2e/ปี และวิทยาเขตปัตตานีมีค่าเท่ากับ 1.74 tCO_2e/ปี ตามลำดับ

1.6 มาตรการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวภายใต้การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว โดยใช้ข้อมูลที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ที่ได้จากผลการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1) ทุกวิทยาเขต ควรเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียว ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาให้มากขึ้น คลอบคลุมทุกวิทยาเขต ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning อาจจะใช้เทคนิคโครงงานเป็นฐาน เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถลงมือปฏิบัติได้จริง

2) ทุกวิทยาเขต ควรมีนโยบายและการดำเนินงานด้านการบริโภคสีเขียวที่ชัดเจน อย่างเป็นรูปธรรม มีการดำเนินงานโดยทีมบริหาร กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก และหน่วยงานเครือข่ายอย่างชัดเจน และต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริโภคสีเขียวร่วมในทีมงานขับเคลื่อนกิจกรรมด้วย

3) มหาวิทยาลัยควรมีกิจกรรมด้านการบริโภคสีเขียวเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรและนักศึกษา ตลอดจนผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง

4) มหาวิทยาลัยควรมีระบบการจัดการองค์ความรู้ด้านการบริโภคสีเขียวอย่างเป็นระบบ มีสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบเว็ปไซต์ หรือเฟสบุ๊ค ที่เข้าถึงได้ง่าย รวดเร็ว ติดตามได้ง่าย โดยคำนึงถึงวิถีการดำเนินชีวิตของผู้ใช้ สามารถแชร์ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย

5) มหาวิทยาลัยควรมีแผนการดำเนินการประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกประจำปี มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล โดยทีมงานที่มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อหามาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอนาคต

6) มหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัยร่วมแสดงความคิดเห็น มีเวทีในการนำเสนอกิจกรรมหรือโครงการ/โครงงาน/ชิ้นงานที่สร้างสรร ตลอดจนการส่งเสริมหรือผลักดันให้นักศึกษา และบุคลากร จัดทำโครงการเพื่อส่งเข้าประกวดทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ

สรุปและอภิปรายผล

พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 วิทยาเขตมีการรับรู้นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดมหาวิทยาลัยยั่งยืนตามคำบอกเล่าของอาจารย์ผู้สอน มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในวิทยาเขตเพื่อเป็นการกระตุ้นการรับรู้และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีรายวิชาที่เปิดสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ส่วนพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องการบริโภคสีเขียว ซึ่งความรู้การบริโภคสีเขียวและการรับรู้การบริโภคสีเขียวมีความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวได้ โดยความรู้ในการบริโภคสีเขียวเป็นตัวแปรพยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะเห็นได้ว่าความรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าใจเรื่องการบริโภคสีเขียว ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ

งานวิจัยของนิศาชล รัตนากร [8] ที่ศึกษารูปแบบการบริโภคสีเขียวของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริโภคที่ไม่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม จะละเลยการบริโภคสีเขียว ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูง จะมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสินค้าสีเขียว มีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูงด้วย ดังนั้น พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องการบริโภคสีเขียวที่นักศึกษาได้รับ ที่เกิดการรับรู้ผ่านช่องทางการบอกกล่าวจากคณาจารย์มากที่สุด ปัจจัยด้านความรู้การบริโภคสีเขียว จะส่งผลต่อการรับรู้ และการแสดงออกของพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา ดังนั้น นักศึกษาที่มีความรู้การบริโภคสีเขียวในระดับดีจะมีการตอบสนอง การรับรู้และมีพฤติกรรมการแสดงออกถึงการบริโภคสีเขียวในชีวิตประจำวัน และมีการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบและการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับมากด้วย ตรงกับแนวคิดของ Schwartz [9] กล่าวถึงความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กันทำให้เกิดพฤติกรรมตามมา ความรู้มีผลต่อพฤติกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น การกระตุ้นการรับรู้การบริโภคสีเขียวของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทั้ง 5 วิทยาเขต จึงจำเป็นต้องให้ความรู้เรื่องการบริโภคสีเขียวในทางวิชาการอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมมากที่สุด

พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวภาพรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สามารถแบ่งตามเกณฑ์การแบ่งกลุ่มพฤติกรรมสีเขียวของเทวิกา นิยมวงศ์ [10] ได้เป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ ฉลาดใช้ ฉลาดช่วย ฉลาดกิน ฉลาดซื้อ ฉลาดชวน ฉลาดขับ และฉลาดก้าว ซึ่งใช้การเปรียบเทียบข้อคำถามจากงานวิจัยที่ใช้ข้อคำถามลักษณะเดียวกัน พบว่า สามารถแบ่งกลุ่มนักศึกษาตามพฤติกรรมการบริโภคในแต่ด้านได้ดังนี้ 1) **ด้านพลังงาน** นักศึกษามีพฤติกรรมในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 พบว่า พฤติกรรมการถอดปลั๊กไฟเมื่อเลิกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.37 และพฤติกรรมการพูดคุย การโพสต์/แชร์ หารือ/การร่วมปิดป้ายรณรงค์ให้ประหยัดไฟฟ้ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.89 จึงจัดอยู่ในกลุ่มฉลาดใช้ และฉลาดซื้อ 2) **ด้านการใช้น้ำและลดการเกิดน้ำเสีย** นักศึกษามีพฤติกรรมในภาพรวมในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.05 โดยมีการใช้น้ำการปิดก๊อกน้ำที่รั่วไหลและหลังใช้งานเสร็จสิ้นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.49 และมีการพูดคุย การโพสต์/แชร์ หารือ/การร่วมปิดป้ายรณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัดค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.75 ซึ่งตรงกับพฤติกรรมกลุ่มฉลาดใช้ 3) **ด้านอาหาร/สมุนไพร** นักศึกษามีพฤติกรรมในภาพรวมระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 โดยมีพฤติกรรมการทำความสะอาดผักและผลไม้ก่อนการบริโภคมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.45 และการพูดคุย การโพสต์/แชร์ หารือ/การร่วมปิดป้ายรณรงค์การรับประทานอาหารปลอดสารพิษมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.80 ตรงกับกลุ่มฉลาดกิน และ 4) **ด้านการใช้วัสดุทางการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกระดาษ** นักศึกษามีพฤติกรรมในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เท่ากับ 4.08 โดยมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการแยกกระดาษที่ใช้แล้วหน้าเดียวเพื่อใช้ซ้ำมากที่สุดเท่ากับ 4.27 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในพฤติกรรมการพูดคุย การโพสต์/แชร์ หารือ/การร่วมปิดป้ายรณรงค์การใช้กระดาษให้คุ้มค่า เท่ากับ 3.82 จึงจัดอยู่ในกลุ่มฉลาดใช้

ดังนั้น พฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จะตรงกับพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวกลุ่มฉลาดใช้ แต่ไม่ฉลาดชวน หรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มรักษ์สันโดษ กลุ่มที่สนใจการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ช่วยเผยแพร่ข่าวสาร หรือรับข่าวสาร แชร์ข้อมูลอย่างกระตือรือร้น ตามการจัดแบ่งกลุ่มพฤติกรรมผู้บริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของณัฐพล อัสสะรัตน์ และพัฒน์นรี ศรีศุภโอพาร [11] เนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวภาพรวมของนักศึกษา ภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในแต่ละด้านมีพฤติกรรมการพูดคุย การโพสต์/แชร์ หารือ/การร่วมปิดป้ายรณรงค์ด้านต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรมีการให้ความรู้ควบคู่กับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ด้านพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวเพื่อกระตุ้นการรับรู้ และสร้างความ

ตระหนักถึงกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งควรเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อกระตุ้นการเข้าถึงข้อมูลและสร้างแรงจูงใจในการรับสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หากมีการกระตุ้นให้นักศึกษามีความตระหนักในด้านพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว โดยเริ่มจากการขับเคลื่อนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ก็จะสามารถกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาให้มีความสนใจและเกิดค่านิยมที่ถูกต้อง สามารถมองเห็นคุณค่าในการบริโภคสีเขียวเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ [12] ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kim [13] กล่าวไว้ว่า นักศึกษาวัยนี้หากได้รับการชื่นชมหรือการยอมรับในสังคม (มหาวิทยาลัย) ก็จะเป็นแรงเสริมให้มีพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเริ่มต้นตั้งแต่นโยบายสิ่งแวดล้อมจากผู้บริหาร ประกอบกับการรณรงค์โดยใช้สื่อต่าง ๆ ต้องเข้าถึงและเข้าใจการใช้ชีวิตตามวิถีชีวิตของนักศึกษาในยุคนี้ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ที่ Huang และคณะ [14] ศึกษาไว้ในกลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีมุมมองการบริโภคสีเขียวประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคสีเขียว บรรทัดฐานทางสังคมของการบริโภคสีเขียว การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว และพฤติกรรมการบริโภคสีเขียว พบว่า ความตั้งใจเชิงพฤติกรรมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญเป็นบวกกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับพฤติกรรมจริง [14]

สำหรับการคำนวณการลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในด้านการใช้พลังงาน การเดินทาง และการรับประทานอาหาร และเครื่องดื่ม พบว่า วิทยาเขตหาดใหญ่มีการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้ามากที่สุดคือ 3.72 tCO_2e/ปี เนื่องจาก วิทยาเขตหาดใหญ่มีนักศึกษาอยู่หอพักประจำภายนอกมหาวิทยาลัยและมีการใช้พลังงานไฟฟ้าในรูปของเครื่องปรับอากาศและอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ

ส่วนมาตรการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ เรียนรู้ และมีพฤติกรรมการบริโภคสีเขียวภายใต้การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ควรเน้นการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคสีเขียวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาให้มากขึ้นและคลอบคลุมทุกวิทยาเขตผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active learning อาจจะใช้เทคนิคโครงงานเป็นฐาน และเสนอแนะให้มีการขับเคลื่อนในระดับผู้บริหารลงสู่การปฏิบัติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากทุนวิจัยประเภททั่วไป ประจำปีงบประมาณ 2561 ตามเลขที่สัญญาที่ SAT6102004S

เอกสารอ้างอิง

[1] Thailand Greenhouse Gas Management Organization. (2020). *Knowledge of greenhouse gases.* Retrieved from http://www.tgo.or.th/2020/index.php/th/page

[2] Office of the National Economic and Social Development Council. (2017). *The twelfth National Economic and Social Development Plan 2017-2021*. Retrieved from https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

[3] Li, Y., Lu, Y., Zhang, X., Liu, L., Wang, M., & Jiang, X. (2016). Propensity of green consumption behaviors in representative cities in China. *Journal of Cleaner Production*, *133*(1), 1328-1336.

[4] Darnsawasdi, R., Danteravanich, S., Chavakidagarn, P., Urkritdathikarn, P., and Waijarean, N. (2016). *Assessment of the current problems of policy and implementation toward green university: A case study of 5 campuses of Prince of Songkla University*. Prince of Songkla University, Thailand.

[5] University of Indonesia. (2021). *Overall Rankings 2020.* Retrieved form https://greenmetric.ui.ac.id/rankings/overall-rankings-2020

[6] Best, J. (1997). *Research in Education.* New Jersey: Prentice Hall, Inc.

[7] Waijarean, N., Danteravanich, S., Tansakul, J., and Sa-u, S. (2021). *Relationship between knowledge, perception and green consumption behavior of students in Prince of Songkla University.* The 9th PSU Conference “A Better Change in Higher Education for Future, 6-7 May 2021. pp. 440-448.

[8] Leeatanakorn, N. (2013). *Green Consumption pattern of consumers in Chiang Mai* [Unpublished master’s thesis]. Maejo University.

[9] Schwartz, N. E. (1975). Nutritional Knowledge, attitude and practice of high school graduated. *Journal of the American Dietetic Association*, *66*(1), 28-31.

[10] Niyomwong, T. (2014). Analysis of the elements of green behavior of consumers in Thailand. *Academics in presenting of student economic thesis work graduate meeting*. The 8th 2014. Chiang Mai, Thailand.

[11] Assarat, N., and Srisupa-oran, P. (2008). Measuring environmentally friendly consumption behaviors: Exploratory research. *Chulalongkorn Business Review*, *30*(4), 117-118.

[12] Tezer, A., and Bodur, H. O. (2020). The Green consumption effect: How using green products improvesconsumption experience. *Journal of Consumer Research*, *47*(1), 25-39.

[13] Kim, H.-C. (2011). Green consumption behavior according to the lifestyles of college students. *Korean Journal of Human Ecology*, *20*(6), 1135-1151.

[14] Huang, C.-H., Huang, Y.-C., Jin, H., Lin, M.-C., Wu, Y.-P., and Lee, L. (2017). An investigation of college students' green consumption behavior in China. *International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-Learning, 7*(4), 280-286.